

[Kjær Rasmussen.]

skelne, om krisen er skabt af en fjendtlig magt eller f. eks. af USA? Det andet: hvilke informationskanaler har forsvarsministeren til rådighed for at kunne tage en sådan beslutning? Det tredje: betyder NATOs overtagelse af kommandoen i en spændt situation, at A-våben vil blive placeret på dansk territorium — rent faktisk en fredstidsstationering? Og endelig det fjerde: er det rimeligt, at forsvarsministeren helt alene kan foretage disse dispositioner? Jeg ser ikke folketingsret nævnt i lovforslaget.

Det er en kendt sag, at informationerne i en krisesituation oftest vil være aldeles usikre. Fjender såvel som venner gør, hvad de kan for at tilsløre deres virkelige hensigter. Den danske regerings venner i USA kan på ingen måde fritages for mistanke om, at også de kan gå hen og finde på rævestreger; dertil har der været både en Tonkinbugt og en Puebloaffære for meget, og når man ved, at éns største allierede foretager provokationer, når det passer dem, så må det blive en højst indviklet sag for forsvarsministeren at tage stilling til, om Danmark skal hoppe på vognen. Derfor mit andet spørgsmål om, hvilke informationskanaler forsvarsministeren har til rådighed. Mig bekendt har Danmark f. eks. ingen militærattaché i Moskva og kan vel derfor kun forlade sig på NATO-informationer, som vel at mærke mestendels stammer fra CIA.

Med hensyn til det tredje spørgsmål må det være muligt for forsvarsministeren at sige noget om, hvorvidt en kommandooverførsel til NATO vil eller kan indebære placering af atomvåben her i landet. Vi kender jo alle den styrke, hvormed skiftende danske regeringer har afvist tanken om Danmark som atomvåbenfrit område under alle forhold. Skyldes denne vægring ved traktatligt at forpligte sig, at vort land i en given situation vil modtage A-våben fra NATO? Der ligesom anes en sammenhæng her.

I § 11, i dens forskellige stykker, tales en del om borgernes rettigheder og pligter under krig eller andre ekstraordinære forhold. Således skal borgerne mod fuld erstatning stille deres ejendom til rådighed for forsvaret. Man kunne spørge, om disse bestemmelser automatisk vil gælde NATO-styrkers benyttelse af dansk ejendom, og om de vil betyde NATO-militærkommando over det danske

civilforsvar, jfr. aftalen mellem militæret og civilforsvaret.

Endelig er der lovens ikrafttrædelsesdato. Den er sat til 1. januar 1970. Men er det nu ikke at foregribe begivenhedernes gang lidt for meget? Spørgsmålet om Danmarks fortsatte deltagelse i NATO har jo endnu ikke været undergivet en folkeafstemning f. eks., men naturligvis skulle det da ikke undre mig, om man i forsvarsministeriet allerede har bestemt, at Danmark skal blive i alliancen. Det ville jo være i god overensstemmelse med dansk tradition, at befolkningen holdes borte fra vigtige udenrigspolitiske afgørelser.

I bemærkningerne til lovforslaget tales igen om NATOs mulige forvandling til politisk afspændingsinstrument. Er det ikke muligt at få blot antydning af en begrundelse for disse forhåbninger? For os at se ser det tværtimod ud, som om NATO bevæger sig i retning af en mere og mere reaktionær holdning. Det splittede Østeuropa er nu grund nok for NATO til at øge oprustningen til skade for den før så højtelskede balance. Den græske og portugisiske fascisme blomstrer under NATOs beskyttelse, den vesttyske revanchisme flourer under de samme vinger, og USAs nyimperialisme er sikker på moralsk rygdækning fra samme organisation. Det er os umuligt under sådanne vilkår blot at finde det mindste tegn på afspændingsvilje. Medlemskabet er farligt for Danmarks sikkerhed, og vi vil ikke være med til en yderligere binding. Vi vil tværtimod arbejde for, at Danmark udtræder af NATO.

Kai Moltke: Forskellige ordførere begyndte jo her med at tale om den udenrigspolitiske udvikling som baggrund for en effektivisering af militæret, og det gjaldt selvfølgelig hovedsagelig de konservatives ordfører, hr. Erik Kragh, som man ellers skulle have ventet et indlæg fra om forholdet mellem værnene og det regeringsforslag, som her foreligger. Nu tror jeg, hvis vi skal se på den udenrigspolitiske situation, at så ligger ejendommeligheden i, at det ikke netop er under vore himmelstrøg, den øjeblikkelige fare for krigeriske sammenstød ligger. Jeg tror, det bør fastslås, at stormcentrene nærmest flytter længere og længere bort fra Nordens territorium.

Ja, man kan vel udtrykke det sådan, at den eneste risiko, som rummes for Danmark